

Usluge zdravstvene skrbi i usluge koje pruža zajednica za stanovništvo s ratnim traumama u Hrvatskoj: istraživanje u zajednici o korištenju usluga i mentalnom zdravlju

Tanja Frančičković, Zdravko Tovilović, Zoran Šuković, Aleksandra Stevanović, Dean Ajduković, Radojka Kraljević, Marija Bogić, Stefan Priebe

CMJ 2008;49:483-90

Cilj Istražiti korištenje usluga zdravstvene skrbi i usluga koje pruža zajednica u područjima koja su bila zahvaćena ratom u Hrvatskoj i utjecaj tih intervencija na mentalno zdravlje.

Postupci Uzorak odraslih osoba koje su bili izložene barem jednoj ratnoj traumi izabran je tehnikom nasumičnog hoda, u tri hrvatske županije. Podatci o sociodemografskim značajkama, mentalnom zdravlju (Međunarodni mini-neuropsihijatrijski intervju, Mini International Neuropsychiatric Interview) i korištenju usluga (Matrica za procjenu usluga koje pruža zajednica i usluga zdravstvene skrbi, Matrix for the Assessment of Community and Healthcare Services) prikupljeni su između 1991. i 1996. Provedena je deskriptivna analiza usluga. Povezanost između korištenja usluga, mentalnog zdravlja i oporavka od posttraumatskog stresnog poremećaja (PTSD) analizirani su uz pomoć logističkih regresijskih modela.

Rezultati Ispitanici su koristili širok raspon usluga koje pruža zajednica i usluga zdravstvene skrbi. Najčešće korištena vrsta usluge bila je primarna zdravstvena zaštita (92,5%), a za njom su slijedili pomoć u rješavanju stambenog pitanja (57,9%), financijska potpora (57,7%) i pomoć u nalaženju zaposlenja (32,5%). U usporedbi s ispitanicima bez mentalnih poremećaja, ispitanici s PTSD-om češće su se koristili pravnim uslugama (omjer izgleda [OR], 2,15; 95% raspon pouzdanosti [CI], 1,15-3,99), dok su se ispitanici s ostalim psihičkim poremećajima češće koristili uslugama socijalne potpore (OR, 1,72; 95% CI, 1,08-2,75). Pomoć u rješavanju stambenog pitanja (OR, 2,05; 95% CI, 1,03-4,06) bila je jedini značajan prediktor oporavka od PTSD-a, dok je traženje pravnih usluga (OR, 0.28; 95% CI, 0,08-0,92) bilo povezano sa sporijim oporavkom.

Zaključak Iako postoji širok raspon usluga za pomoć traumatiziranom stanovništvu u Hrvatskoj, jedino je rješenje stambenog pitanja značajno predviđalo oporavak. Organizacija usluga za pružanje pomoći trebala bi uzeti u obzir postojeću infrastrukturu i lokalne specifičnosti i poštovati potrebe stanovništva u područjima zahvaćenim ratom.